

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopolodne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišstvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za **avstro-
ogorske** dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12:50
četrletno . . . K 6:30
mesečno . . . K 2:10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28—
za **vse druge** de-
žele i. **Ameriko** K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (**inserte**) se
plačuje od četverostopne
petit vrste po 12 h, za
večkrat natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 137.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, 20. junija 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

Včerajšnji shodi.

Včeraj se je manifestiralo za napredno sloven-
sko kmečko misel od severni naši jezikovni meji, v
visoko, a krasno ležeči Kaplji in v obširni obmejni
občini Gradišče. V **Kaplji** smo zborovali v Strable-
kovi gostilni. Ljudi se je nabralo tam po maši okrog
poldruga stotina, zvečine samih kmetov. Predsedoval
je župan Jurij Koprivnik, po dom. Pušnik. Prvi je
spregovoril g. župan Iv. Verdnik iz Otiškega vrha in
je s toplimi besedami povdarjal potrebo edinosti med
kmečkim ljudstvom, ki je prva in glavna podlaga za
gospodarski in politični napredek. Obžaloval je, da
duhovniki sejejo med kmete nemir in prepir s politič-
nim šuntanjem in se z vsemi močmi branijo proti te-
mu, da bi bilo kmečko ljudstvo politično neodvisno.
To kaže, da imajo danes gotovo oni in pa njihovi
vodje dobiček od naše slovenske politike — kajti
kmetje ne čutijo nobenih dobrot takozvan. Kmečke
zveze. Opravičil je gosp. Kaca, ki je bil vsled shodov
v slovenjegraškem okr. zadržan in ni mogel priti to-
krat osebno. Njegov klic: kmetje vkup! je našel nav-
dušen in dolgotrajen odmev med poslušalci. G. ured-
nik Lešničar iz Celja je razlagal Kacov gospodarski
program: bavil se je največ z davčnimi vprašanji in
pa z nameravanim starostnim zavarovanjem za
kmete in delavce. Pozival je Kapeljčane, naj gredo
tudi tokrat prav mnogoštevilno k volitvi in pomaga-
jo svojim stanovskim tovarišem v drugih okrajih do
zmage. Dokazal je z nekaj primeri, kako zelo je ob-
sojanja vredno klerikalno agitacijsko sredstvo z vero
in cerkvijo. Mi imamo na Sp. Štajerju toliko narod-
nega in gospodarskega dela, da se nimamo časa niti
teoretično zanimati za kulturni boj. Ako pride do nje-
ga, ga bo izzvala duhovščina sama. Klerikalcem je
sicer začelo iti slabo: to se pozna na brezmejnem za-
bavljanju na »liberalne škričje« — pri čemur klerikal-
ci docela pozabijo, da je njihov kandidat le za silo
prekrščen »liberalni škričje«. Kmetje imajo za take
reči ostre oči . . . Kaplja je bila napredna pri volitvah
l. 1907, je stala tudi lani ob deželnozbor. volitvah v
agrarnem taboru — in letos se bode — kakor kaže
udeležba in izjave volilcev — tudi iskreno in goreče
potegnili za slov. kmečkega kandidata Kaca. Shoda
so se udeležili celo Gradiščani in je pos. g. Kapun v
krasnih besedah priporočal volitev g. Kaca. Govoril
je tudi še neki lesni trgovec Dittinger in pa naduči-
telj Widmoser. Shod je potekel jako lepo in mirno —
kar povdarjamo posebej, ker se je proti njemu s šta-
jercijske strani jako živo delalo kakor se sploh tru-

dijo v marnberškemu okraju štajercijanci, da bi do-
segli abstinenco svojih volilcev. To je gotovo v po-
godbi, katero smo sklenili po »Str.« poročilu s šta-
jercijanci . . . Ker je ravno prilika, lahko tudi ome-
nim, da obmejni Slovenci prav odločno odklanjajo
klerikalno časopisje, ker je ljudstvo vseskozi napred-
no; to bodi poziv naprednim krogom, da spravljajo
naše napredne liste na mejo, kateri so tam zelo pri-
ljubljeni. O današnjih narodnih razmerah v Kaplji
spregovorimo še na drugem mestu. — V **Gradišču**
smo zborovali v gostilni g. Dopplerja, tik pred Lu-
čanami. Predsedoval je shodu pos. g. Kapun, otvoril
ga je z lepimi besedami o pomenu bližajočih se
državnozbornih volitev g. župan Čepe. Govorila sta
slovenski in nemški — zaradi nemških kmetov in de-
lavcev na shodu — gg. Verdnik in Lešničar. Na
shod so prišli najuglednejši posestniki iz cele velike
občine. Razporeženje v Gradišču in Kaplji je splošno
za kmečkega kandidata Kaca. V Gradišču je bila na
shodu jako živa in zanimiva debata. Govorilo se je
med drugim tudi o železniškem vprašanju. Profesor
Verstovšek je bil predmet različnih prav slanih šal
na shodu; kmetje očitno nimajo nič kaj posebnega
mnenja o njem. Pa ne da bi bil zopet zaradi tega
užaljen!

Shod v **Topolšici** je bil vkljub okolščini, da je
bila pri teh cerkvah v bližini in zlasti pri Sv. Križu
pri Belih vodah »lepa nedelja«, lep in obiskan od naj-
bolj razumnih volilcev iz soseske. Otvoril je shod g.
Valentin Žager, ki je po jedrnatih uvodnih besedah
podal besedo dr. Kalanu. Dr. Kalan je povdarjal po-
trebo kmetske samopomoči in razlagal, kako je pra-
vilno tolmačiti geslo »kmet naj kmeta voli«, kako se
to geslo izvaja pri nas in kako pri klerikalcih, kako
so vsled tega naši pristaši res po prepričanju in z
navdušenjem naši, dočim odloča pri klerikalcih samo
komanda nekaterikov in ne prepričanje. To se kaže
tudi v načinu kako je prišlo do obeh kandidatov, za
katera se gre v tem volilnem boju.

Govornik se je na to pečal z osebama obeh kan-
didatov in končal s pozivom, naj si volilci kot neod-
visni možje izvolijo onega kandidata, o katerem so
prepričani, da bode boljši. Za njim je župan Valentin
Žager priporočal z lepimi besedami kmetskega kan-
didata Ivana Kaca. Dr. Kalan je nato še opozarjal na
lažnjiva agitacijska sredstva klerikalcev, ki so že
pred leti lagali, kaj se bode zgodilo z vero, ako bode
Ježovnik izvoljen in je opozarjal nadalje na to, da je
vsakemu beseda prosta, naj se tedaj tudi oglasi, kdor

bi bil nasprotnega mnenja, zlasti pa naj vsakdo skusi
slišati tudi druga mnenja, naj gre tudi na nasprotne
shode in posluša Verstovška ter potem voli kandi-
data svojega prepričanja. Iz ust zborovalcev se je
čula marsikatera krepka o Verstovšku in o laž-
kmečki zvezi. G. župan je nato shod zaključil. V ob-
čini Topolšici so zmagali kljub župnikovem krčevi-
temu naporu pri občinskih volitvah napredni kmetje
v vseh treh razredih in ravnotako bode tudi pri vo-
litvi v državni zbor.

Shod v **Velenju** se je vršil v gostilni rajnega Vin.
Ježovnika; udeležilo se ga je prav lepo število za-
vednih mož, ki so z največjim zanimanjem sledili iz-
vajanjem govornikov. Shodu je predsedoval g. Va-
lentin Glažer. Govorili so gg. dr. Lipold, Franc Skaza
p. d. Rihtar in Alojz Rapotar. Razporeženje za Kaca
je kar najboljšo, moške so se soglasno izrekli za Ka-
covo kandidaturo in hočejo z vso vneto delati na to,
da bo 4. julija Ivan Kac izvoljen kot Ježovnikov na-
slednik.

Shoda v **Kavčevem** pri Št. Ilju se je udeležilo nad
40 volilcev, ki so se vsi izrekli za Kacovo kandidatu-
ro. Govorili so gg. dr. Pirnat, dr. Lipold, Rihtar in
Rapotar. Tudi v tem kotu ni tako črno. Upanje, da
zmaga Kac, je vedno večje, naši ljudje so si zmaga
svesti in naprejo vse sile, da strmoglavijo Korošče-
vega kandidata.

Ravne. Včerajšnji volilni shod za Ivana Kaca v
Ravnah se je obnesel nepričakovano dobro. Vkljub
oddaljenosti se je zbralo znatno število volilcev v
Jazbečevi gostilni, tako, da je bila gostilniška soba
polna zborovalcev in jih je bilo tudi nekaj v veži in
pred okni. Shod je otvoril in mu predsedoval g. žu-
pan Košan, kateri se je v uvodnih besedah spominjal
prerano umrlega poslanca Vinka Ježovnika in pozi-
val volilce, da tudi sedaj, kakor takrat dajo izraza
svoji kmečki volji. Dr. Koderman je v daljšem go-
voru pojasnil potrebo dobrega in poštenega zastop-
nika v državnem zboru, navedel naloge, ki čakajo
državni zbor in pojasnil, kako so dosedaj »delovali«
klerikalni ljudski zastopniki, ki so politični prijatelji
profesorja Verstovška. Priporočal je kandidaturo ne-
odvisnega kmeta Ivana Kaca. G. župan Košan je
razjasnjeval razne kmečke potrebe in želje in pov-
darjal, da bo kmečke težnje najbolje zastopal stanov-
ski tovariš Ivan Kac. G. Miloš Tajnik je primerjal

LISTEK.

Oče Kondelik in ženin Vejvara.

54

Češki spisal Ignát Herrmann. —

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

Bilo je v začetku oktobra popoldne, ko je moj-
ster po obedu že davno odšel in je gospa Kondeliko-
va sama merila in strigla platno na raztegnjeni mizi,
da ne bi stroja dolgo časa počivala. Šivilja je šla ven,
da nakupi malih gumbov, sponk, trakov in druge
drobnarije. Pepica je bila pri modni šivilji, da bi po-
kusila obleko.

Tu se je oglašil v kuhinji zvonček in ko je Ka-
tinka odprla, je zazvenel neki tuj, oster ženski glas:

»Ali je gospa Kondelikova doma?«

Gospa Kondelikova je položila škarje in je po-
gledala k vratom. Ob teh nedeljah so imeli pogosto
obiske, glavno ženske, toda danes ni pričakovala
nobenega. Ni poznala glasu in to motenje ji ni bilo
ljubo. Toda potrkalo je že na vrata s koščeniimi pr-
sti in gospa Kondelikova se je hitro oglasila:

»Dalje!«

V sobo je stopila postarna, dolga, suha, košče-
na ženska, zgrbljenega, grdega, z rdečimi lasmi po-
krita obličja, v staromodni, obnošeni in precej za-
mazani obleki, ki pa je hotela biti vkljub temu pa-
radna. Dolge, suhe, koščene roke so tičale v polro-
kavicah.

Neznanka je oprezno zaprla za seboj vrata, na-
pravila gledališki poklon in je rekla:

»Gospa Kondelikova, prosim?«

Gospa Kondelikova je nehote prišla škarje. Pri-
hod te neznane žene jo je osupnil. Čut nejevolje za-
radi motenja se je spremenil naglo v negotov strah
pred nekaj nepovabljenim in neizmerno zopernim.
In le iz navade, ker je že tolikokrat v življenju od-
govorila na podobno vprašanje, je rekla neznanki:

»Prosim, s čim naj vam postrežem?«

Toda pri tem je trdno držala škarje kakor v
obrambo.

Neznanka je stopila naprej.

»Prosim, ali je gospa Kondelikova sama doma?«

Gospa je pokimala in s tem pritrdila.

»Ali ni gospodična hčerka tu?«

Gospoj Kondelikovi je bilo neizrečeno tesno.

»Ni«, je odgovorila kakor prisiljeno. »Kaj pa je,
prosim . . .?«

»Tako prosim«, je rekla neznanka z glasom,
kot da bi hotela reči: »Saj boš že slišala«. Posegla
je v malo torbico, ki ji je visela na levi roki, brskala
je nekaj časa v nji, slednjič je potegnila ven nekako
osminko papirja, podala ga je gospoj Kondelikovi in
je vprašala:

»Prosim, ali ste to vi — ali je to gospodična
hčerka?«

Gospa Kondelikova je posegla po papirju — ro-
ka se ji je malo tresla — odprla je — prebrala
prvo vrstico.

Bil je listek, ki je z okrašenimi črkami nazna-
njal zaroko Pepice Kondelikove z Vejvaro. Kako naj
ne bi tega poznala? Pred nekaj meseci so to razpo-
šiljali.

»Da, to se tiče moje hčere«, je pritrdila gospa
Kondelikova in je gledala uprto na neznanko. »Toda
s čim naj vam torej postrežem, gospa — ali gos-
podična — ne vem, s kom imam čast . . .«

»Gospa — gospa«, je rekla neznanka; »vdova
po oficijalu Mukšnablu von Wiesengrün — in da
naravnost povem — gospodinja gospoda Vejvare.«

»Toda gospod Vejvara stanuje —«, je hotela
oporekati gospa Kondelikova.

»Da, da«, je prikimala z glavo gospa Mukšna-
blova, »sedaj ne stanuje več pri nas. Toda stano-
val je, gospa, — cela tri leta je stanoval . . .«

Gospa se je ozrla po stoleh, ker ji dosedaj še ni
bil ponujen stol, da bi sedla. Sedaj je gospa Konde-
likova to napravila.

Gospa je sedla, zamahnila je z roko domači go-
spodinji, da bi tudi sedla, in jo je gledala prodirajoče.

Gospi Kondelikovi je bilo tesno pred tem pogle-
dom.

»In želite, prosim?«

»Torej gospodična Kondelikova misli vzeti go-
spoda Vejvaro?«

»Da, saj je natisnjeno«, je rekla z gotovostjo
gospa Kondelikova.

»Moj Bog«, je vzkliknila gospa Mukšnablova
skoro posmehljivo. »Sedaj se tiskajo take stvari! In
ravno zato sem prišla h gospoj Kondelikovi kot mati
k materi in jo hočem vprašati: Kaj naj se pa zgodi
z mojo hčerjo, ako vzame gospod Vejvara gospo-
dično Kondelikovo?«

Tu imaš! Kakor da bi treščila strela poleg go-
spe Kondelikove. Toda strela je za to preslaba be-
seda. Bilo je hujše, zdelo se ji je, kakor da bi se pod
njo zemlja odprla. Hči! Tu je neka druga hči — in
Vejvara — moj Bog, kaj bo sedaj gospa Kondelikova
slišala? Zmanjkalo ji je sape, vendar se je trudila,
da bi ohranila miren obraz in komaj je spravila iz
sebe:

»Kako to mislite, prosim, v a š a gospodična
hčerka: kaj je z gospodično hčerko in —«

Hotela je reči: in z gospodom Vejvaro? — to-
da tega že ni mogla izgovoriti. Gospa ji je pomagala:

»In z gospodom Vejvaro? Da povem naravnost,
gospa Kondelikova: mislila sem vedno in še danes
mislim, da gospod Vejvara in moja hči —«

»Kaj je gospod Vejvara kaj obljubil?« je viknila
gospa Kondelikova. »Ali je s čim vezan na vašo go-
spodično hčer«

Gospa je potegnila rami skoro k ušesom in jih
zopet spustila; skoro počilo je.

»To se pravi, kakor se vzame. Sedaj se dobijo
gospodje, ki sploh ne pripoznajo nobene dolžnosti.
Sedaj je to popolnoma drugače, kakor je bilo včasih.
Ah, moj Bog, ko je hodil za menoj moj rajnik Oka-
vian —«

osebi obeh kandidatov in izvajal, da bo le neodvisni kmečki mož vreden naslednik Ježovnikov. Dr. Koderman je z nova povdarjal, da narodna stranka kandidata ne vsiljuje, ker nji je ležeče le na tem, da kmetstvo ljudstvo svobodno, brez jerobstva voli svojega zaupnika. Še-le tedaj bo kmetu dobro, kadar bo gledal s svojimi očmi in misli s svojo glavo. Nato je dal predsednik g. Košan kandidato Ivana Kaca na glasovanje. Sprejela se je soglasno, na kar je predsednik med glasnimi živio-klici zborovalcev Ivanu Kacu zaključil lepo uspeli shod.

Politična kronika.

IZ DRŽAVNE ZBORNICE.

V soboto se je nadaljevala razprava o tretji skupini proračuna. Debatu je otvoril železniški minister. Povedal je isto, kar je svoj čas v odseku, zato ga poslanci niso nič kaj z navdušenjem poslušali. Tudi njegovo »razodetje«, da je povišanje tarifov do konca maja prineslo že za 2 miliona več dohodkov, ni vzbudilo nikakega navdušenja. Obljubljaj je za drugo polovico leta ugodne konjunkturo vsled dobre žetve. Dobro mu je povedal pozneje neki govornik, da uprava drž. železnic nima niti zadostnih transportnih sredstev v slučaju obilne žetve. V koncu svojega govora je minister razpršil vse upe, da bi predlogo o lokalnih železnicah kmalu vložil. — Soc. dem. poslanec Cingr je govoril o nedostatkah bratovskih skladnic, nem. nacionalec Roller o pozitivnejši in uspešnejši orbtini politiki, osobito o nujnosti postav o obrtnem kreditu in nepoštenem tekmovanju. Glede jezikovnih konferenc pravi, da so bili Nemci vedno pripravljeni na reelni poglagi se pogajati s Čehi(!), ampak prikrajsati si seveda ne pustijo podedovanih (!) pravic. O dr. Adlerjevem predlogu glede manjšinskih šol pravi, da je neizvedljiv, istotako seveda tudi Bukvajev jezikovni predlog. Seveda, saj bi na ta način Slovani prišli vsaj deloma do pravice, a tega bog ne daj! Poljski soc. dem. Hudec je razpravljaj o zapostavljanju Galicije glede poštinih, telefonskih in brzojavnih uredb. Govorila sta še nem. nac. Günther, ki se je pritoževal nad visokostjo hišnega davka, dalje pa izjavil, da je socialno stremljenje po skrajšanju delavnega časa neizvedljivo(!), ter soc. dem. Holzhammer. Tretja skupina (železn. ministerstvo) pride jutri na glasovanje, na kar se prične razprava o zadnji skupini, proračunu finančnega ministerstva. Dne 27. t. m. začne gosposka zbornica razpravo o proračunu.

IZ KRŠČANSKOSOCIJALNEGA TABORA.

Kakor znano, je nastal med glavnim urednikom in izdajateljem lista »Deutsches Volksblatt« Verganijem in dr. Gessmannom hud razpor. Sedaj, ko se je Hrabova afera »častno« poravnala, se skuša tudi to zadevo mirno urediti, in sam šef kršč. soc. stranke princ Liechtenstein se je ponižal do Verganija s prošnjo, da sklene premirje. Ta je pri volji to storiti pod pogoji: da javni mandatarji ne smejo prevzeti nikakih mest upravnih svetnikov, da se ustavi gonja proti listu »Deutsches Volksblatt« in da se sprejme eden član uredništva »D. V.« v strankino vodstvo.

BOSANSKI DEŽELNI ZBOR.

V soboto se je prečital dopis deželnega glavarja Varešanina, v katerem izreka cesarjevo zahvalo za lojalno obnašanje ljudstva ob priliki njegovega obiska v Bosni. — Pri volitvah v posamezne odseke

ni bil izvoljen noben poslanec Štadlerjeve stranke in noben virilist.

KREČANSKO VPRAŠANJE.

Iz dobro poučenih krogov se čuje, da Angleška ni pritrdila francoskemu predlogu, da bi se predložilo krečansko vprašanje obrambnim oblastim v Londonu v posvetovanje.

IZ SRBIJE.

Sprememba volilne postave, ki je bila v četrtek v skupščini sprejeta v drugem čitanju, je dobila kraljevo sankcijo.

Štajerske novice.

v Štajerski paviljon na slavnosti CMD v Ljubljani. Iz Ljubljane se nam piše: Vse pokrajine, po katerih stanujejo Slovenci, so ukrenile, da bodo častno zastopane pri jubilejni slavnosti naše CMD v Ljubljani dne 3. julija t. l. Pričakujemo, da tudi naša lepa slovenska Štajerska ne bo hotela zaostati za drugimi slovenskimi pokrajinami. CMD je razvila v zadnjih letih tako plodovito delovanje v prilog slovenskemu narodu, da zasluži javno pripoznanje. — Upamo tedaj, da bodo tudi naše slovenske sestre in bratje iz Štajerske nvaževali to delovanje v tem, da bodo čestno zastopani pri slavnosti, in da bodo na drugi strani opremili svoj paviljon z vsem, kar nudi naša slovenska Štajerska, ter skrbeli za to, da donese čim več dohodkov za našo družbo. Naš paviljon, katerega bode postavilo slovensko ženstvo iz Štajerja, naj bode živa priča naše vroče ljubezni do družbe Ciril-Methodove. Na delo toraj, naše ženstvo ter vse, kar slovensko čuti na zelenemu Štajerskem. Dr. R. Bergman.

v Glavna pošta v Mariboru in njen pisemski oddelak. Javno konstatiramo, da izginjajo v pisemskem oddelku tukajšnje glavne pošte pisma in karte s slovenskimi naslovi ter povdarjamo, da v novjšem času celo take pošiljatve, na katerih ni nobenega narodnega kolk. Z zadevo se bode moralo pečati ckr. poštno ravnateljstvo. Smi se neki zagrizeni poštni uradnik, kateremu slovenščina ne diši. Da se ga bode lažje prijelo, pozivamo naše občinstvo, naj piše dosledno kakor doselej slovenske naslove, ter si naj natanko bilježi, ob kateri uri in minutah je vrgel kdo dopisnico ali pismo v nabiralnik. Ko se bo material »izgubljenih« pisem, dopisnic itd. v zadostni dokaz pomnožil, bomo izročili omenjenega gospoda v disciplinarno preiskavo. Našim poslancem pa priporočamo stvar njihovega delokrogu.

v Poštnohranilno knjižleo je ponaredil neki delavec iz celjske okolice. Iz prvotne vloge 1 K je napravil 200 kron in na to je čez nekoliko dni dvignil kratkim potom 40 kron. Ponarejenje in sleparstvo so se le odkrili na Dunaju pri pregledovanju. Do sedaj še niso zasačili sleparja, ker je knjiga pisana sicer na ime nekega Jakoba Kovčiča, a se ne ve, če ni ime morda izmišljeno.

v Iz Št. Pavla pri Preboldu. S podporo za našega Sokola so se prvi oglašili sledeči gg.: A. Orenkel (Št. Peter) 25 K, Peter Majdič (Celje) 25 K, Jos. Vidic (Št. Pavel) 15 K, gledališki odbor (Št. Pavel) 10 K, Maks Zabkošek (Celje) 1 K, Dragotin Seljak (Ljubljana) 1 K, Viktor Puncer (Št. Pavel) 10 K. Vsem cenj. podpornikom sokolska hvala. Pripravljalni odbor.

v Vrtni koncert. Dne 29. junija t. l. priredi »Glasbeno društvo« vrtni koncert v mariborskem »Narodnem domu«. Začetek je točno ob 8. uri zvečer. V slučaju slabega vremena je koncert v spodnjih prostorih restavracije. Pričakuje se obilne, vsestranske udeležbe.

v Redni občni zbor »Vinorejske zadruge Bizeljsko, Pišce, Sromlje v Brežicah« se vrši dne 9. julija 1910 (v soboto) dopoldne ob 9. uri v uradnih prostorih Posojilnice v Brežicah. Dnevni red: 1. Prečitanje zapisnika o zadnji izvršeni reviziji. 2. Potrjenje letnega računa. 3. Izvolitev načelnstva, nadzorstva in razsodišča. 4. Slučajnosti.

v Elementarne katastrofe. Namestništvo v Gradcu je po ukazu ministerstva za notranje stvari zahtevalo telegrafično, da okrajna glavarstva Voitsberg, Deutschlandsberg, Mürrzusclag, Feldbach, Weiz, Radgona, Lipnica in Hartberg poročajo, ako je za dotične okraje in kakšni znesek potreben za prebivalce, prizadetih od njm. — Radovedni smo, ako bo ta primerna skrb prešla tudi na glavarstva slovenskih krajev v slučaju njm.

Ptujski »Štajerc« je nekaj pisal o koncertu dne 12. jun. t. l. v Ormožu. Ne pošiljamo popravkov, opozarjamo pa Štajerčeve čitatelje, da se je v tem dopisu »Štajerc« najbrž zmotil glede kraja, ker z ozirom na Ormož niti besedica ne odgovarja resnici.

v Slomškarijo bodo osnovali, kakor mogočno naznanja sobotni »Slovenec«, nekateri učitelji tudi na Sp. Štajerskem. Prav, se bo vsaj enkrat tudi pri nas zrak očistil, in se bo ločil plevel od klenega zrnja. Naprednemu učiteljstvu bo le v zadoščenje, da bo vsaj vedelo, kdo so tiste kukavice, ki že zdaj hinavsko-skrto rujejo proti njemu!

v Nesreča v železniški delavnici se je zgodila na mariborskem južnem kolodvoru. V soboto je hotelo spraviti več kotlarjev 400 kg težko pločevino z železniškim vozom v delavnico. Pri prevažanju se je voz ušibil in težka ploča je padla kotlarju Francu Rannerju na levo nogo. Ponesrečeni Ranner je zadobil več poškodb, da so ga morali spraviti v bolnišnico.

v Zdravilišče Eggenberg je postalo insolventno. Posestnik dr. Heinrich Ziegler je zabredel v dolgove in bi se rad poravnal. Primanjkljaja je 730.000 kron, med temi 350.000 kron hipotekarnih dolgov. Vzroka je baje iskati v investicijah.

v Radi črešenj. V četrtek je hotela žena Simenko iz Male vasi nabrati črešenj, da bi jih

»Toda oprostite, gospod Vejvara ni nikoli omenil ničesar«, je pretrgala nestrpno gospa Kondelikova retrospektivno postransko stvar gospe Muknšablove.

Ta je dvignila suhi kazalec v višino čela in je rekla kakor diplomat:

»Verjamem, draga gospa Kondelikova, da ni omenil. Čemu pa bi omenil, ko izpreza in začinja drugod. To bi bil lep jurist! In posebno, ko je takim gospodom povsod nastavljen...«

»Pri nas mu ni nihče nastavljal, gospa Muknšablova!« je rekla samozavestno gospa Kondelikova. »Nam ni bilo treba nikomur nastavljal!«

»Bog obvari, tega jaz ne mislim«, je odgovorila gospa. Vem, kake gosposke: tu se dobrikuje, tam sedejo. Vseobče.«

Gospa je med govorom ogledovala sobo in ko je videla kupe perila in nastriženega platna, je rekla s čudnim nasmehom:

»Bala — no seveda. Hiteti je treba. Tudi mi ji šivamo — že leta sedimo pri tem — seveda, pri nas je šlo to polagoma, košček za koščkom — jaz nisem mogla kupiti naenkrat toliko. — Jejzas, jejzas, čudež je, da sem napravila s svojo malo penzijo, kar sem napravila — in sedaj, ko je vse gotovo in pripravljeno — sedaj pride tole...«

Pri poslednjih besedah je vdarila s konci prstov na zaročni listek Vejvarov, katerega je pobrala, ko je padel gospej Kondelikovi iz rok.

Gospa Kondelikova je sedela in je poslušala kakor v sanjah. Prišlo je vse tako hitro, nepričakovano, da je bila vsa zmešana, osramočena in razsrjena — zvezdice so ji plesale pred očmi, postava gospe Muknšablove je skakala na vse strani, tako da je te zoprne ženske sedelo tu naenkrat pet eksemplarjev.

Bilo ji je težko v navzočnosti čudne osebe, ki se je pojavila takorekoč ob poslednji uri, da bi porušila dosednji mir srečne rodbine, da, da bi morda uničila celo bodočnost njene hčere. In ko ji je prišlo

to na misel, se ji je razburkalo v prsih in gospa Kondelikova je spregovorila trdo, zadržujoč se, da ne bi vdarila v jezen jok:

»Povejte mi, oseba, kaj vse to pomeni! Kaj hočete, čemu ste prišli k meni! Zakaj se nista poravnala z gospodom Vejvaro? Govorite!«

Gospa Muknšablova je vstala:

»Kaj to pomeni, gospa Kondelikova?« je odgovorila s suhim glasom. »Prvič, da nisem nobena oseba. To pomeni, da nočem, da bi bilo moje dete jag-nje, ki bi se darovalo za druge. Moj prihod pomeni, da bi vas obvarovala pred gospodom Vejvaro, ki je napravil zelo veliko, kar more vsaka častna hči smatrati v svoj prid. Mogoče, da je pričakoval od nas več, nego bi mu lahko dali — taki so sedaj gospodje. Toda jaz si mislim: magistratni uradnik mora biti vzor celemu mestu. Hotela sem povedati, da ima prvo pravico nad gospodom Vejvaro moja hči — pravico, gospa Kondelikova! Vsestransko! In če ne bi to zadostovalo, mu prinesemo to pravico v cerkev in potem bomo videli, ali bo poroka. Poravnati z gospodom Vejvaro? Da, toda kedaj in kje? Zato je odšel od nas, kje naj ga iščevi me dve slabotni ženski! In prosim vas, da mu rečete, ko pride sem: Gospod Vejvara, kdo je to gospa Muknšablova in njena hčer Lotinka? Vprašali sta po tebi, pojdi, in stori tam svojo dolžnost. To bi mu rekla jaz kot mati, ko bi bili vi na mojem mestu, in zahtevam to od vas, gospa Kondelikova.«

»Dobro — dobro«, je rekla hitro gospa Kondelikova. »Povem mu, ko pride, gospa Muknšablova! In če je vse to resnica, tedaj ga ne bomo zadrževali niti minuto; ako ima pri vas dolžnosti, naj jih izpolni — Bog obvaruj, da bi vsiljevali hčer komu, nad katerim ima morda druga pravico, ki bi potem očitala...«

V očeh gospe Muknšablove se je zasvetilo od veselja, da ima njen obisk in njena razlaga tak uspeh. Toda hotela je vse še podvojiti, pristopila je skoro prav h gospej Kondelikovi, dvignila je desnico, dvig-

nila je tudi levico s torbico in spregovorila je kakor Sibila:

»Ne samo očitati, gospa Kondelikova — preklinjati bi morala! In menda veste, da ni pot k oltarju srečna, ako je spremljana od kletve nedolžnega, ogoljufanega, zapeljanega dekleta...«

»Zapeljanega!« je viknila gospa Kondelikova. Matrona je gledala uprto na gospo Kondelikovo in je izgovarjala z debelimi črkami:

»Imamo za to pismene dokaze, da. Vsestranske...«

»Dovolj, gospa, dovolj«, je klicala gospa Kondelikova. »Odidite že enkrat...«

Gospa Kondelikova ni niti opazila, da je že sama; sedela je v naslonjaču, gledala je s steklenimi očmi kakor v daljo in je šepetaje ponavljala:

»Tako Vejvara — kdo bi si to mislil...« V tem položaju jo je dobila Pepica, ki se je vrnila čez pol ure.

»Kaj ti je, mamica?« je vprašala začudeno.

Gospa Kondelikova je pokazala na kup nastriženega platna, zadrževala je še jok in je rekla žalostno:

»Zloži to, hčerka, zapri to — naše delo je končano.«

In potem je povedala Pepici, kdo je bil tukaj in kaj je hotel. Toda že čez četrte ure se je kesala, da je to napravila. Morala bi vendar počakati soproga in najprej njemu zaupati, morala bi potem s Kondelikom zaslišati Vejvaro. Srce ji je hotelo počiti, ko je gledala jokajočo hčerko. In le ena beseda ji je tu svetila kakor zvezda upa, beseda, ki jo je izgovorila Pepica v svoji tesnobi, ko je večkrat zaklicala:

»To je morda kaka goljufija, mamica, to je kaka goljufija!«

Goljufija! Oh, ko bi bila to goljufija, je prosila gospa Kondelikova Boga. No, samo da pride Vejvara! Oh, da bi bil že tu!

(Dalje prihodajšč.)

ponesla na Ptuj na trg. Ko je že bila nekaj nabrala, se je veja, na kateri je stala, strla in Šimenkova je padla globoko na tla, kjer se je onesvestila. Hudo poškodovano se jo spravili v bolnišnico.

V Dijamantno poroko sta obhajala včeraj v Laškem trgu zakonska Ignac in Ana Ojsteršek iz Udmata v občini Sv. Krištof. Oba slavljenca sta bila rojena leta 1828. To je redko slavje.

V Novo kopališče, ki bi popolnoma zadovoljevalo moderne zahteve, mislijo po malem celjskem vzoru ustanoviti tudi v Mariboru. Občina se že dalje časa bavi s to mislijo in nakana je že tako uspela, da je občinska hranilnica dovolila za nameravano javno kopališče iz rezervnega zaklada 100.000 kron kot prispevek. Vsekakor plemenit sklep, bolj kakor dati kaj za „šulmarko“ ali „schulverein“.

Ivanjkovci. Tukajšnja prostovoljna požarna bramba priredi na dan sv. Petra in Pavla v gostilni g. Zavrtnika veliko ljudsko veselje. Na vsoporedu je kegljanje na dobitke, petje požarniškega pevskega zbora, tombola, godba itd. itd. Eventuelni čisti dobiček te prireditve namenjen je v poravnavo računov gasilnega orodja. K tej prvi naši veselici vabi najujudneje vse domačine, sosedna društva, Ormožane, Ljutomeržane in vse cenjeno občinstvo iz cele okolice odbor.

Komorno-godbeni večer ormoške čitalnice dne 12. junija t. l. vršil se je ob najlepšem obisku. Napravilo je na te prijeten vtis, ko si videl zbrane v čitalnični dvorani mladane vse odličnejše Slovence in Slovenke iz Ormoža in njegovega okraja. Sledili so z zanimanjem proizvajanju godbenih in pevskih točk, ki so bile izključno slovanske. Bil je to vžitek posebne vrste, čule so se nove melodije, ki so bile od poslušalcev z navdušenjem sprejete. Posetili so nas sosedji iz Središča, Velike Nedelje in Ptuja ter pripomogli k vsestransko nepričakovanemu uspehu. Želeti bi bilo, da bi Slovenci pri izbiranju komadov za koncerte pogledali najprej v slovansko glasbeno literaturo, ki je jako bogata in nudi za proizvajanja najhvaležnejši material. Koncertne prireditve v slovanskem duhu izvrševale bi velevažno nalogo, seznaniti ljudstvo z našo lastno glasbo in z ono naših sorodnih narodov, odstranjevale bi nemški vpliv, ki še vedno prevladuje v naši glasbeni izobrazbi. Tudi na tem polju je treba reforme.

Vrstovšek — kmečki prijatelj. Pred nedavnim časom je kandidat »kmetov« profesor dr. Verstovšek rekel napram nekemu posestniku iz velenjske okolice, da se kmetom izmed vseh stanov najbolje godi, vse ima kmet doma in ničesar mu ni treba kupovati. Seveda, on se lahko norčuje iz vas kmetov — kot profesor ima svoje lepe dohodke, da lahko brezskrbno živi in njegovo »prijateljstvo« do vas kmetov mu bo neslo tudi precej tisočakov. Mož, ki ga morajo njegovi učenci podučiti o splavarstvu, ki nima pojma o težnjah naših kmetov, je nemogoč kot kmečki kandidat. V velenjski okolici je vse razburjeno nad takim nečuvnim izzivajočim zasramovanjem kmečkega ljudstva. Vrstovšek mora pasti!

C. kr. pošta v Velenju in št. Ilju agitira za Verstovška. Začetkom tedna smo poslali na velenjsko in šentiljsko pošto več zavojev tiskovin, ki so se pa adresatom dostavile šele v soboto na večer. To je vendar predržno, da si dovoljuje c. kr. pošta zadrževati pošiljke, če se ji zdi, da se gre za kake naše tiskovine. Taka zloraba uradne oblasti ne zasluži nobenega priznanja; bomo že potrebno ukrenili, da bo gospodo prešla volja posnemati madžar. volitve.

Klerikalni kandidat dr. Verstovšek na volilnih shodih rad grmi proti liberalcem in se dela strašno pobožnega. Kmetje, vprašajte ga, zakaj je iz liberalca postal klerikalec. Stavimo groš, da boste od smeha popokali, kako se bo učeni gospod profesor izgovarjal in izvijal. Kadar pa vam bo govoril o svoji neizmerni ljubezni do vas kmetov, pa mu recite, naj svojo profesorsko plačo, ki jo bo zastoj naprej vlekel, podari v kak dober namen svojega volilnega okraja. To svojo obljubo pa naj pred notarjem napravi!!

Druge slov. dežele.

Podpredsednikom višjega deželnega sodišča v Trstu je imenovan višji deželnosodni svetnik in dvorni svetnik Simon Letich.

Pivovarna Union prej Kosler v Ljubljani je — kakor poroča „Jutro“ — prodala svoj veliki za pivovarno ležeči travnik nemškemu Schulvereinu, ki tam zgradi nemško šolo, ker so blizu delavnice c. kr. drž. železnice in je v Šiški sploh pomanjkanje šol.

Zagorje ob Savi. Delo pri „Sokolskem domu“ bode v kratkem času dogotovljeno. Veseleje je videti ta vrtnice življenja, s kakšno požrtvovalnostjo delo napreduje. — In tudi v telovadnici je živahno — vsaki čas, kadar stopiš notri, vidiš, kako pridno se pripravljajo, sedaj telovadke, sedaj telovadci, za tem pa naraščaj, za otvoritev „Doma“, ki se vrši 17. julija 1910. — Tu se vidi, da društvo prične še le tedaj pravo in resno življenje,

če ima svoj lastni „Dom“ in telovadnico moderno vrejeno, kakor jo je „Zagorski Sokol“ vredil. — Takih veselih obrazov, takega navdušenja, ki vlada sedaj v telovadnici, pač še ni bilo v Zagorju, vsaj pa še tudi Zagorje ni videlo takšne slavnosti, kakor bode ob priliki otvoritve „Sokolskega „Doma“ 17. julija. Torej, kdor čuti narodno, ta naj prihiti v prijazno Zagorsko dolino. — Žal pač ne bo nobenemu, kajti tudi dovolj naravne krasote ti nudi Zagorska dolina.

Osemdesetletnico življenja je v soboto obhajal v Ljubljani profesor in vladni svetnik v p. dr. Alojz pl. Valenta — Marchthurn, v znanstvenem vsetu na polju ginekologije znana oseba.

„Slovenski Narod“ začne s 1. julijem izhajati dvakrat na dan. To je gotovo velikanski napredek v slovenskem časopisju. „S. N.“ bo na slovanskem jugu drugi list, ki bo izhajal dvakrat na dan. Prvi je zagrebški „Obzor“. To velevažno izpopolnitev slovenskega časopisja moramo samo z veseljem pozdravljati.

Zopet dva poloma. Te dni sta sklenili likvidacijo mlekarski zadrugi v Poljanah in Ribnem na Kranjskem. Obe sta bili v klerikalnih rokah. Ti vedni polomi klerikalnih podjetij dajo mnogo misliti.

Hofrat pl. Šuklje baje namerava odložiti svoj državnozborni mandat, obdržati pa deželno-zborsko poslanstvo in ostati deželni glavar. Naslednik kot državni poslanec bi mu bil znani profesor Jarc.

Gimnazija v Novem mestu. Prošt Elbert v Novem mestu je dobil od fin. ministerstva obvestilo, da je vprašanje gradnje novomeške gimnazije ugodno rešeno.

Volitve v Gorici. Socijaldemokratski kandidat za nadomestno državnozborni volitev v Gorici je tiskar Callini.

„Goriško vinarско društvo“ ima 23. t. m. občni zbor v Gorici.

Proces proti „veleizdajalec“. V zapore deželnega sodišča v Celovcu so prepeljali iz Trsta nekega Bruna Ferluga, baje laškega veleizdajalca, ki je v zvezi z bombno afero v laškem telovadnem društvu v Trstu. Celovško deželno sodišče je delegirano za izvedbo procesa.

Sele pri Borovljah. Pri volitvi župana so Slovenci zmagali.

Zveza narodnih društev za Goriško je imela minoli četrtek občni zbor. V zvezi je danes včlanjenih 120 društev z okrog 7000 člani. V svojem še ne triletnem delovanju je ustanovila zveza 39 novih društev. Pridno deluje zvezina centralna knjižnica, katere prometa je bilo deležnih 30 društev. Predavanj je priredila zveza lani 129. V okviru „Zveze n. dr.“ se je osnovala samostojna „Zveza kolesarskih društev“. Dohodkov je imela zveza lani 154176 K, društvo pa 141917 K. Pri zadnji točki slučajnostih se je razvila živahna debata zaradi plesa. Končno se je občni zbor soglasno izrekel, da nima ničesar proti društvenim plesom, ki se vrše pod nadzorstvom društvenih organov, starejših ljudi, in kojih dohodek je namenjen v društvene izobraževalne namene: pač pa občni zbor ne odobrava zakotnih plesov, prirejenih od zasebnih fantovskih odborov, ki se vrše brez kontrole ter zapeljujejo prireditelje in udeležnike v delomrznost, lenobo in pijančevanje, ter pozivlja županstva, naj takih plesov sploh ne dovoljujejo.

Sokolska slavnost v Gorici, ki jo je priredila v nedeljo 19. t. m. primorska sokolska župa, se je sijajno obnesla. Z naraščajem vred je bilo v kroju 1000 sokolov. Toliko slovenskih sokolov doslej še nikdar ni bilo zdranih. Telovadišče je bilo v št. Petru pri Gorici, a zbirali so se sokoli v sokolski telovadnici v mestu odkoder se je vršil odhod v četveerstopih z zastavami in godbo skozi celo mesto. Lahov ni bilo nikjer. Vse ulice so bile polne slovenskega občinstva, ki je sokole navdušeno pozdravljalo. Bilo je to prvokrat, da so slovenski sokoli v tako veličastnem slavnostnem sprevedu nemoteno korakali po mestu z neslovenskim mestnim zastopom. Narodnega občinstva se je pri sokolski slavnosti zbralo na tisoče. Zastopana je bila tudi štajerska sokolska župa po svojem načelniku, nadalje po bratu Šiblerju kot podstarostu celjskega sokola.

Slovanski izlet v Belgrad. Poroča se nam iz Ljubljane: Ravnateljstvo ogerskih državnih železnic je sicer obljubilo dati za izlet, ki ga priredi v Belgrad društvo »Ljubljanski Zvon«, posebni vlak, toda le po taki ceni, da bi moralo društvo skoraj 2000 K doplačati, ker se ni vožnja nič znižala. Pač pa je

bila južna železnica bolj naklonjena. Vožnja bode torej znašala iz Ljubljane v Sisek in nazaj III. razred 12 K 70 v (oziroma z brzovlakom iz Ljubljane do Zidana mostu in nazaj I K 40 v več), II. razred 19 K 60 v. Vporaba brzovlaka je razen proge Ljubljana-Zidani most nedovoljena. Od Siska do Zemuna znašajo cene osebnih vlakov tja in nazaj III. razred 18 K, II. razred 28 K. Brzoviaki po tej progi imajo le vozove II. razreda in stane vožnja tja in nazaj 36 K. Pripomniti je še, da veljajo znižane vožnje od Ljubljane do Siska in nazaj, brez ozira na to, v kateri postaji od Ljubljane do Zagreba kedo vstopi. Izletniki se odpeljejo iz Ljubljane dne 1. julija popoldne ob treh s postnim vlakom ter pridejo v Zemun dne 2. julija na 12. uro popoldne. Od tam se prepeljejo ali z ladjo ali z železnico čez Savo v Belgrad, kjer je prvi sprejem. Po obedu je ogledovanje mesta in izlet v Topčider. V nedeljo, 3. julija popoldne ogledovanje mesta in trdnjave — služba božja s prekrasnim staroslovenskim petjem — popoldne obisk groba slovenske igralkе Vele Nigrinove, kjer zapoje naši pevci dve žalostinki. Zvečer ob osmih je v narodnem gledališču koncert, po koncertu banket. V ponedeljek, 4. julija izleti v krasni kraj Smederovo, v torek 5. julija popoldne ogledovanje mesta, popoldne velika ljudska slavnost na Kalemegdanu. V sredo 6. julija ob sedmih povratek v domovino. Ker so se sedaj razmere glede vožnje izpremenile, naj vsakdo javi, ali se bo kljub temu udeležil izleta in če mu smejo naročiti znižani vozni listek Ljubljana-Sisek in nazaj, v III. ali II. razredu. Dobil ga bode vsakdo pravočasno pred odhodom dotičnega vlaka. Povrat je dovoljen s poljubnim vlakom, in torej nikdo ni vezan na bivanje v Belgradu skozi vse dni. Svetuje se pa odločno, da si oskrbi vsakdo pri okrajnem glavarstvu potni list ali legitimacijo za balkanske države oziroma za Evropo sploh, da ne bo pri povratu čez mejo nepotrebnih sitnosti. Upati je, da bo kljub vsem zaprekam obilo udeležbe. Denar za naročeni listek se naj pošlje do 26. t. m. na naslov odbor pevskega društva »Ljubljanski Zvon«, ali pa: dr. Anton Švigelj, Ljubljana.

Afera s strupenimi pilulami v Logatcu. Čitatelji se bodo še spominjali, da je svoječasno preiskovalni sodnik dr. Grasselli pozival vse tiste, ki bi slučajno začetkom meseca aprila videli na državni cesti Trst-Ljubljana voziti rdeče pobarvani avtomobil, naj se zglase pri sodišču. Ta poziv po časopisih je imel uspeh, zakaj dognalo se je, da je v kritičnem času res vozil med Trstom in Ljubljano avtomobil, ki je bil rdeče pobarvan; nadalje se je dognalo, da je bil ta avtomobil last tvrdke Anton Škerlj v Trstu in da je bil na tem avtomobilu šofer mehanik Viktor Stua. Policija je zaslila Viktor Stua, kateri je izpovedal, da je Fr. Hladnik res najel avtomobil v kritičnem času za vožnjo iz Trsta v Ljubljano. Avtomobil je vodil on, Stua. Sprva so se hoteli ustaviti v Logatcu, a so se premislili in so nato nadaljevali vožnjo naravnost v Ljubljano. S Hladnikom se je vozil še neki njegov prijatelj, katerega pa Stua ni poznal. V Ljubljani so se ustavili na nekem dvorišču za avtomobile v bližini neke gostilne. Hladnik in njegov prijatelj sta se napotila v mesto, češ da morata poiskati nekega zdravnika. Drugi dan ob 8. zjutraj so se odpeljali iz Ljubljane. Ustavili so se v Logatcu, kjer se je Hladnik sestal s svojo ženo, ki je nekaj dni prej prišla iz Trsta tjakaj. V Logatcu so obedovali, na kar so se vrnili v Trst. To je za Hladnika nov obteževalen moment.

Manifestacijski shod v Trstu v soboto zvečer je bil res sijajna manifestacija za slovenske kulturne zahteve. Velika dvorana Narodnega doma ni mogla sprejeti trum, ki so prihitele na shod. Z elementarno silo je govorila narodna duša, vihar ogorčenja nad vladnimi krivicami je pretresal dvorano. Govorila sta ob velikanskem navdušenju množic dr. Wilfan in dr. Rybar. Sprejela se je sledeča resolucija: Tržaški Slovenci, zbrani dne 18. junija 1910 v Narodnem domu v Trstu odklanjajo očitane, da nasprotujejo kulturnim zahtevam drugega naroda, katere so obrekovalci sami ponižali v predmet politične kupčije; povdarjajo svoje zahteve po slov. ljudskih šolah za tisoče slovenskih otrok v Trstu, po srednjih in strokovnih šolah in po slovenskem vseučilišču; odobrujejo stališče »Jugoslovanske zveze« in složno stopanje državnozbornih poslancev, ki ne dopuščajo, da se na šolskem polju da zasičenim zatiralcem edino, kar jim manjka, dočim odrekajo oni, ki se danes upajo v imenu kulture obsojati Slovence, tem poslednjim najelementarnejše na kulturnem polju; izrekajo državnemu poslancu Rybáru zaupanje ter ga pozivljajo, naj s tovariši vred nadaljuje započeti boj: za kulturo in pravico slovenskega naroda. — Resolucija je bila sprejeta z gromovitim ploskanjem. K resoluciji se je oglasil za besedo, burno pozdravljen, dr. Josip Mandič in predlagal, naj se pooblasti pol. društvo »Edinost«, da naj pošlje na »Slovansko Enoto« brzojavko, v kateri izražajo tržaški Slovenci željo in pričakujejo, da bodo v tem tako važnem vprašanju vsi avstrijski Slovani in zlasti Čehi podpirali Jugoslovane in še posebej tržaške Slovence. Dr. Rybár je predlagal, naj se pošlje enako brzojavko tudi »Poljskemu kolu«, ker so Poljaki žalibog ravno taki afaristi, kakor Italjani in se ne brigajo za druge Slovence.

Planinski vestnik.

Izlet na Raduho. »Celjski odsek Sav. podr. S. P. D.« priredi dne 29. t. m. ob priliki otvoritve kočne na Raduhi tjakaj izlet. Odhod iz Celja v torek ob 12. uri 43 minut popoldne.

Izlet na Mrzlico se vrši v nedeljo, dne 26. t. m. Odhod iz Celja z vlakom ob 7. uri 40 min. jutraj do Žalca potem na vrh. Sestop v Hrastnik.

Koča na Raduhi (v Loki) se otvori dne 29. junija v ožjem krogu hribolazcev ob 10. uri dopoldne. Provijant naj vsak s seboj prinese. Potem je izlet na vrh Radule (1½ ure) in sestop v Luče.

Mozirsko kočo na Goltéh že obiskujejo turisti; nedavno je bila celo večja družba celjskih Nemcev v njej. Od koč je krasen razgled po Savinjski dolini do Celja. V bližini koč je snežena jama. Dohod iz Mozirja čez Šmihel je lahek v 3 urah.

Frischaufov Dom na Okrešlju se otvori z 29. junijem. Oskrboval ga bode zopet Fortunat Herle iz Solčave. Ker je koča udobno urejena in z vsem preskrbljena, je upati, da jo bodo slovenski turisti mnogobrojno obiskovali. Kdor ostane delj časa v koči, dobi znižano ceno.

Rdeča mlaka se vidi na Menini blizu Gornjegrajske Koče. Ako se gre od iste po markaciji proti Gornjemgradu, je mlakuža kmalu na levi strani tik pota. Površje vode je polno neke vrste alg, da je voda vsa rdeča. Ker cvete zdaj na Menini planinski nagelj (Kohlröschen) in ravš (Rhododendron), gotovo pri- vabi tudi rdeče jezero mnogo turistov na Menino.

Kocbekova Koča bode od 29. junija naprej oskrbovana.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

IZ PARLAMENTA.

Dunaj, 20. junija. V današnji seji drž. zbora se bode nadaljevala in najbrže tudi končala specialna debata o takozvanih gospodarskih ministerstvih. — Seja bode torej zelo dolga. Glasovalo se bode jutri dopoldan.

JUGOSLOV. VSEUČILIŠKI ODSEK.

Dunaj, 20. junija. Jugoslovanski parlamentarni vseučiliški odsek ima jutri svojo sejo, v kateri se bode temeljivo bavil z vprašanjem italijanske in slovenske pravne fakultete.

VAREŠANIN — OGERSKI BARON.

Budimpešta, 19. junija. Oggerski uradni list priobčuje cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim se podeljuje bosanskemu deželnemu glavarju generalu Marijanu Varešaninu de Vareš pristojbine prosto dedna ogerska baronija.

LADISLAV VITEZ MADEJSKI UMRL.

Mali Lušín, 19. junija. Danes dopoldne je tukaj umrl bivši naučni minister v Windischgraetzovem ministerstvu Vladislav vitez Madejski v 67. letu. — Madejski je najprej deloval v justičnem ministerstvu, kjer se je udeležil sestavov več zakonskih načrtov, ki so veljali za vzorno idealne. Pozneje je bil notar v Galiciji, potem pa profesor na krakovskem vseučilišču. Kot profesor je bil izvoljen v parlament. Madejski pravzaprav ni pripadal nobeni politični stranki; bil je konservativec, ne da bi kedajkoli postal napaden proti kateri stranki. Kot naučni minister je nagibal bolj k liberalnim nazorom o šolstvu, vsled česar so ga klerikalci pogosto napadali. Madejski zapušča enega sina, ki je ministerijalni svetnik v naučnem ministerstvu, in eno hčerko, ki je omožena z namestniškim svetnikom vitezom Dunajewskim, sinom bivšega finančnega ministra Dunajewskega.

KONSTITUIRANJE OGERSKE VLADNE STRANKE.

Budimpešta, 19. junija. Danes popoldne se je vršil ustanovni občni zbor narodne delovne stranke. Za strankinega predsednika je izvoljen Dezider Perczel.

BOLEZEN CESARJA VILJEMA.

Berlin, 20. junija. Cesarjeva bolezen se obrača na bolje. Zalitje krvi v kolenu je sedaj skoro popolnoma ozdravljeno. Vesti o kaki operaciji niso resnične. — Po drugih virih pa se delajo cesarju na različnih mestih telesa abscesi.

* VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA BLIZU PARIZA.

Versailles, 19. junija. Iz Pariza v Dreux vozeči osebni vlak št. 467 je moral na postaji Villepreux dalje časa obstati, ker se je stroj nekaj pokvaril. — Potniki so se naveličali čakati in so začeli izstopati. V tistem hipu je privozil po istem tiru, na katerem je stal osebni vlak, ekspresni vlak št. 477 iz Granvilla s hitrostjo 90 km na uro. Strojvodja ekspresnega vlaka je prepozno opazil osebni vlak. Polom je bil strašen. Ekspresni brzovlak je treščil z vso silo od zadaj v osebni vlak in zdrobil zadnjih pet vozov, ki so pričeli goreti. Strojvodja vlaka št. 467 je znorel. Ker je manjkalo vode, je bilo težko gasiti. Po peturnem delu so potegnili iz razvalin 10 mrličev in 25 ranjencev.

Versailles, 19. junija. Do danes jutraj so spravili iz razvalin 18 mrličev. Identifikacija je jako težka, ker so nekateri mrličji popolnoma obgoreti.

Pariz, 20. junija. Železniška nesreča pri Villepreux-u je ena največjih in najtežjih, kar jih je bilo zadnja leta na Francoskem. Število mrtvih znaša 20, ranjenih nad 80.

STRAŠEN CIKLON V NOVEM JORKU.

Novi Jork, 20. junija. Danes jutraj je tu divjal strašen ciklon cele pol ure. 10 ljudi je ubitih, mnogo pa težko ranjenih.

ŠE VEDNO BOJI V ALBANIJI.

Solun, 20. junija. V okrožje Malisija je odšlo 27 bataljonov turške vojske, da bi »pomirili« deželo. Arnauti so pa turško armado napadli in se umaknili šele po dolgem trdem boju. Turki imajo baje samo 18 mož zgube. Vojaki so začeli pobirati po okolici ljudem puške. — V celi Albaniji so doslej Turki vzeli Arnautom 45 tisoč pušk.

KREČANSKO VPRAŠANJE.

Carigrad, 20. junija. Ministerstvo za notranje zadeve je razposlalo provincialnim oblastim okoličnico, v kateri izjavlja, da je Turčija dobila zagotovilo od krečanskih obrambnih velesil, da se bodo na vsak način varovale njene suverenitetne pravice in pa pravice mohamedancev na Kreti.

PORTUGALSKI KRALJ Odstopi?

London, 19. junija. Navzlic različnim dementijem se vendarle trdovratno vzdržuje vest, da misli kralj Manuel na korist svojemu stricu odstopiti. Tu so nekateri politični krogi mnenja, da bi pomenilo to konec dinastije, kajti potem bi gotovo sledila republika. —

NESREČA V TOVARNI.

Dortmund, 19. junija. V livarni za železo v Höschu je žareče tekoče železo zasulo 5 delavcev.

SVETOVNA TELOVADNA TEKMA V LONDONU.

London, 20. junija. Pri sobotni mednarodni tekmi za svetovno prvenstvo v telovadbi je doseglo moštvo češke sokolske zveze s 782 točkami prvo, francosko s 705 drugo in angleško s 633 točkami tretje mesto.

POSLEDICE POVODNJI V AHRENTALSKI DOLINI.

Kolonija, 20. junija. Sedaj šele se dajo pregledati vse posledice povodnji v Ahrentalu. Mestece Adenau je skoraj popolnoma porušeno; 150 oseb je našlo v kalni vodi svojo smrt. Po spodnjih sobah v hišah je blata in prod ponekod za poldrugi meter.

HIŠA SE JE PODRLA.

Lvov, 20. junija. Danes ob pol treh jutraj se je vsul srednji del neke dvonadstropne hiše in pokopal 30 oseb. Rešilna dela so se takoj pričela. Najbrže je prišlo kakih 10 oseb ob življenje. Do 10. ure dop. so potegnili 2 mrliča iz razvalin. 18 oseb je težko ranjenih. Vojaki in policija so mesto nesreče popolnoma okrožili in zaprli.

Lvov, 20. junija. Do 12. ure opoldne so spravili nadaljne 4 mrliča na svetlo. Sodi se, da je še 8 oseb zasutih. Mogoče je tudi, da je število žrtev večje, ker je v nekem stanovanju prenočevalo vsak dan nad 20 oseb. Namestnik dr. Bobrznynski si je ogledal mesto nesreče.

POVODNJI NA PREDARELSKEM.

Bregenc, 19. junija. Škoda, katero je napravila povodenj v okraju, znaša okrog 2 miliona kron.

Kostnica, 19. junija. Nevarnost povodnji se še nikakor ni zmanjšala. Jezero še vedno narašča. Začelo je znova deževati. V Rohrschachu sega voda že v glavne ulice.

Dunaj, 20. junija: Cesar je daroval za po povodnji oškodovane na Tirolskem in Predarelskem 50 tisoč kron.

OBČNI ZBOR ČEŠKEGA NARODNEGA SVETA.

Praga, 20. junija. Včeraj se je vršil občni zbor češkega narodnega sveta, katerega se je udeležilo mnogo poslancev in zastopnikov vseh čeških političnih strank. Predsednik dr. Podlipny je podal kratek pregled dogodkov lanskega leta in konstatiral, da je češka politika sedaj v jako fatalnem položaju. Treba bi bilo predvsem, da bi se vse češke stranke združile za skupen jezikovni program. Sprejela se je tozadevna rezolucija bivšega ministra Pacaka, ki pa objednem protestira proti vsaki delitvi češkega kraljevstva in zahteva varstvo čeških narodn. manjšin. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika zopet dr. Podlipny, za podpredsednike pa poslanci Pacak, Šileny in Rolsberg.

Dnevna kronika.

Kongres hrvatskih in srbskih čebelarjev se vrši dne 5. julija t. l. v Djakovem. Na sporedu so velezanimiva predavanja. Pripravljalni odbor upa na udeležbo čebelarjev tudi drugih slovanskih narodov. Naše slovensko čebelarstvo bo gotovo le pridobilo, če bodo posamezne organizacije odposlale svoje delegate na kongres.

Ustanovni občni zbor „osrednje zadruga hrv. vinogradnikov“ bo 30. t. m. v Zagrebu. Doslej je združenih deležev krog 100.000 K.

Danski ministerski proces. Kakor smo že poročali, so stali te dni pred državnim sodiščem v Kodanju bivši danski minister pravosodja Alberti, ki je poneveril velike svote državnega denarja, ter bivši min. predsednik Christensen in bivši notranji minister Berg, ker nista Albertiju gledala na prste. Christensen je bil oproščen, Berg pa obsojen v plačilo 1000 K v drž. blagajno.

Ameriški Čehi so priredili dne 15. t. m. velikanski shod v Chicagi v 25 letni spomin onega dne, ko je prišla l. 1885. prva deputacija ameriških Čehov v Prago, sprejeta z velikanskim navdušenjem. Shoda se je udeležilo več tisoč Čehov. Nabrali so ob tej priliki 1 milijon centov (50.000 kron) za češko osrednjo šolsko Matico.

Desavuiran „katoliški“ list. Organ „Hrvatske katoličke Udrge“, ki jo je — kakor znano — sarajevski škof osnoval proti „Hrvatski narodni zajednici“, je dnevnik „Hrvatski Dnevnik“. Ta je ob priliki atentata na Varešanina ostudno napadel Srbe in jim podtikal revolucionarne težnje. Srbski poslanci v bosanskem saboru so hoteli to v seji sabora v obliki interpelacije spraviti na razgovor. Klerikalce je ta namera spravila v hudo zadrego, in je predsednik „Hrv. kat. Udr.“, ob enem seveda šef „Hrv. Dnevn.“ v saborski seji v imenu „H. K. U.“ izjavil, da se ona ne identifi- cira s pisanjem „H. D.“ in da je najodločnejše obsoja. — Kolikokrat bi morali naši klerikalci obsojati pisavo svojih listov, če bi bili — pošteni.

Po svetu.

Morilec kaplana obsojen. Poročali smo svoj čas o umoru kaplana Forka iz Marije Bistrice na Hrvatskem, katerega je med vožnjo iz Selnice v Marijo Bistrico ubil hlapec Imbra Belka. Ubijalec je dobil pri sodni obravnavi minoli petek 8 let težke ječe.

„Stolp samomorilcev“ se bo lahko kmalu imenoval stolp stolne cerkve v Milanu. Pred nekaj dnevi je skočil iz stolpa v samomorilnem namenu katoliški duhovnik don Inigi Robbiani, učitelj v sirotišnici. Obdolžen je bil neuravnega obče- vanja z gojenci, in usmrtil se je, predno je bila preiskava končana.

Ustrelil se je v Badimpešti vpokojeni profesor Nikolaj Karanczony. Mož je začel menda postajati abnormalen in si je nakopal s svojim obnašanjem toliko procesov zaradi razžaljenja, da se je iz strahu pred njimi ustrelil.

V Pred dunajsko poroto se bo v prvem tednu julija obravnavala zadeva tridentinske „banca co-operativa“, ki jo je oropal kontorist Giuseppe Calzi.

V Za žrtve povodnji na Ogrskem. Ogrski mi- nisterski svet je sklenil kot prvo pomoč po povodnji na južnem Ogrskem poškodovanim dati 100.000 K podpore. Cesar je dal iz svojega tudi 100.000 K.

V Zoper tuberkulozo. Znani medicinski prof. Doyen v Parizu, ki je še le pred dvema meseci poročal, da je odkril neko sredstvo za zdravljenje raka, je sedaj zopet iznenadil svet, da ve za sred- stvo, ki sigurno zdravi tuberkulozo in sicer ono prve vrste v vseh slučajih, ono druga pa večidel vedno. Če se možak le ni varal, njegov sloves je že itak mnogo trpel.

Književnost.

V Več luči! Te zbirke poljudnih, poučnih spi- sov je izšel 4. snopič, ki obsega razpravo „Bira, kongrua in cerkvena konkurenca“. Cena 30 vin. Založil I. P. Lampret v Kranju.

Obrambni vestnik.

V Jubilejne razglednice in kolke CMD je rav- nokar izdala glavna družba ter jih priporoča vsem prijateljicam in prijateljem, posebno pa podruž- nicam.

Loterijske številke.

Linc, dne 18. junija 1910:	27, 43, 46, 1, 42.
Trst, „ „ „ „	55, 44, 53, 26, 74.

3 zlafi nauki!

I.
Kdor s „FLORIAN-om“ se krepča,
Zmeraj tek ima!

II.
Če želodec godrnja,
Pij „FLORIAN-a“, pa neha

III.
Ni otožen, ni bolan,
Ta, ki žviha

Postavno varovano.

34